यशोगाथा
फळबाग शेती व्यवस्थापनातून आर्थीक निर्मीती

परीचय पत्र

श्री जगदीश हरीदास चव्हाण हे गाजीपूर येथील रहीवासी असून ते एक सामाजिक कार्यकर्ते व प्रगतशिल शेतकरी आहे. त्यांचा स्वतःच्या शेतीचाच नाहीतर संपुर्ण गावाचा विकास त्यांच्या कल्पकतेतून साधला गेला आहे. अतिशय स्तुत्य शेतीविषयक उपक्रम आत्मसात करुन ते स्वतः व त्यांच्या मार्गदर्शनात इतर गावकऱ्यांनी आपल्या शेतीचा व तसेच गावाचा विकास करण्याची कास धरली आहे.

जगदीश जाधव यांच्या शेतीचे मुख्य वैशिष्टय म्हणजे ते अगदी नियोजित व प्रयोगशिल शेती करण्यावर भर देतात. त्यासाठी त्यांनी निरनिराळे कृषि साहीत्य जसे की, अग्रोवन वृत्तपत्र,शेतकरी मासिक व इतर तत्सम शेतीपयोगी ग्रंथाचा भरपूर अभ्यास कमला असून व त्याबरोबरच कृषिनिगडीत शेतकरी प्रशिक्षण कार्यक्रमात शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी त्यांच्या उत्स्फुर्त सहभाग असतो. गाजीपूर गावातील एक जबाबदार व्यक्तिमत्व अशी त्यांची ख्याती आहे. या सर्व अनुभवातून त्यांनी आपल्या पारंपारीक शेतीपध्दतीत बदल करुन नविन तंत्रज्ञानाची कास धरली व त्याप्रमाणे ठिबक सिंचनाचा वापर करुन पॉलिथिन मल्चच्या साहयाने टरबूज व खरबूज व तसेच भाजीपालावर्गीय पिकांमध्ये फुलकोबी व हिरवी मिरची ई. पिकांची लागवड केली आहे व त्यामध्ये विक्रमी असे उत्पादन घेतले आहे. यासोबतच आपल्या जमिनीची उपजाऊ क्षमता टिकून ठेवण्याकरीता ते नियमितपणे कंपोस्ट खत तयार करतात व त्याचा निरंतर उपयोग करुन जमिनीची पोत कायम राखतात.

जगदीश चव्हाण यांनी स्वतःच्या शेतीतील पराक्रमाची चर्चा गावातील इतर शेतकऱ्यांशी करुन त्यांना देखील आपल्याकडे वळवण्याचा हातखंडा त्यांच्याकडे आहे. याचे उदाहरण म्हणजे त्यांनी पारंपारीक शेतीला बगल देऊन डॉलर चना, केळी, पपई व भाजीपाला यासारख्या पिकांची लागवड करण्यास सुरुवात केली व इतर शेतकऱ्यांना नविन तंत्रज्ञानावर आधारीत शेतीचे महत्व पटवून दिले. त्याचप्रमाणे् फळबाग लागवडीसाठी शेतकऱ्यांना प्रवृत्त करुन संत लहानुजी महाराज स्वयंसहायता शेतकरी गटाची निर्मिती केली. आजरोजी त्यांच्या गावात ५० टक्के क्षेत्र हे फळबाग व भाजीपाला लागवडीखाली आहे. या शेतकरी गटामार्फत फळबाग विक्री व्यवस्थापन करण्याचा त्यांचा मानस आहे.

एकूणच त्यांची शेती करण्याची पध्दत व गावासाठी काहीही करण्याची जिदद यावरुन ते एक मेहनती व हाडाचे कास्तकार आहेत याची जाणीव होते.

सर्वसाधारण माहीती
प्रपत्र अ

अ.क्र	बाब	तपशिल
१	शेतकऱ्यांचे संपुर्ण नाव :-	जगदीश हरीदास चव्हाण
२	कायमचा पत्ता :-	मु. गाजीपूर
	गाव/पोष्टाचे नाव	पो. देऊरवाडी (लाड) - ४४५११०
	तालुका	दारव्हा
	जिल्हा	यवतमाळ
३	पत्र व्यवहाराचा सविस्तर पत्ता :-	मु. गाजीपूर
	गाव/पोष्टाचे नाव	देऊरवाडी (लाड)
	तालुका	दारव्हा
	जिल्हा	यवतमाळ
४	अ. दुरध्वनी क्रमांक (एसटीडी कोडसहीत)	९७६३३८१७७७
५	जन्मतारीख व वय-	२५/०५/१९७०
६	मागासवर्गीय,अनुसुचित जाती,जमाती,भटक्या/विमुक्त जाती पैकी असल्यास तपशिलवार माहीती द्यावी	बंजारा - DT(A)
७	शैक्षणिक पात्रता-	१० वी
८	व्यक्तीचा व्यवसाय	शेती व्यवसाय
९	व्यक्तीचे कार्य व कार्यक्षेत्र सविस्तर माहीती द्यावी	परीचय पत्र सोबत जोडले आहहे.
१०	त्यांना शासन /शासन पुरस्कृत संस्थेमार्फत पगार पेन्शन मिळते काय.	नाही
११	चरित्र कसे आहे (सोबत जि.पो.अ दाखला असावा)	जि.पो.अ दाखला जोडला आहे.
१२	आधार कार्ड क्रमांक	७००७५३६०३२२८

सर्वसाधारण माहीती
प्रपत्र ब

अ.क्र	बाब	तपशिल
१	शेतकऱ्यांचे संपुर्ण नाव :-	जगदीश हरीदास चव्हाण
२	अ) अर्जदाराचे नावे एकुण धारण केलेले क्षेत्र (८ अ प्रमाणे हेक्टरमध्ये)	२.०० हे.
	ब) कुटुंबातील सदस्याचें नावे कराराने/खंडाने वाहिती करत असलेले क्षेत्र (तपशिल सोबत जोडावा)	१.८० हे.
	क) एकुण कसत असलेले क्षेत्र	३.८० हे.
३	मागील तीन वर्षात घेतलेली फलोत्पादन पिकांची नावे	
	१) फळपिके	पपई, केळी, टरबूज
	२) भाजीपाला पिके	फुलकोबी
	३) फुलपिके /इतर पिके	झेंडू
४	सन २०२२-२३ मधील पिकनिहाय क्षेत्र व उत्पन्न	
	(फळपिक, भाजीपाला, फुले, मसाला पिके, औषधी सुगंधी वनस्पती रोपवाटीका या क्रमाने)	माहीती सोबत जोडलेली आहे.
५	व्यवसाय/कार्यक्षेत्र	शेती, कार्यक्षेत्र- गाजीपूर
	शेतीव्यतिरीक्त इतर उल्लेख लागु असल्यास करावा	नाही
६	फलोत्पादनामध्ये विविध क्षेत्रात केलेल्या उल्लेखनिय कामाचा संक्षिप्त गोषवारा	माहीती सोबत जोडलेली आहे.
७	मागील ३ वर्षातील उत्पन्न व निव्वळ नफा	
	२०२०-२१	
	२०२१-२२	
	२०२२-२३	
८	मातीचे नमूने तपासून त्याप्रमाणे रासायनिक खताचा वापर करतात काय ?	दर तिन वर्षांनी मातीचे नमूने तपासून त्याप्रमाणे रासायनिक खताचा वापर करतात.
९	सिंचनासाठी ठिबक/तुषार पध्दतीचा वापर असल्यास तपशिल	बारमाही पाण्याची उपलब्धता असून २ हे. ठिबक संच व २ तुषार संच आहेत.
१०	कोरडवाहु शेती तंत्रज्ञानाचा वापर व प्रचाराबाबत तपशिल	नाही
११	पिक काढणीत्तोर तंत्रज्ञान (प्रतवारी प्रक्रीया व साठवणुक) चा वापर करत असल्यास तपशिल	पिक काढल्यानंतर तंत्रज्ञानाचा अवलंब करुन स्पायरल सेपरेटरच्या सहाय्याने उत्पादीत मालाची प्रतवारी केली जाऊन मालाची योग्यरीत्या साठवणूक केली जाते

१२	उत्पादीत मालाची विक्री बाबतचा तपशिल	कृषि विभागामार्फत घेण्यात आलेल्या खरेदीदार-विक्रेता संमेलनामुळे विक्री बाजाराबात चांगली माहीती मिळाली. उत्पादीत हंगामी मालाची विक्री ही स्थानिक बाजारपेठ मध्ये केली जाते व तसेच केळी, पपई व टरबूज,भाजीपाला इ.ची विक्री अमरावती,नागपूर व नांदेड (वाईबाजार) येथिल व्यापाऱ्यामार्फत केली जाते.
१३	कृ षि विद्यापिठे/कृषि प्रतिष्ठान व तत्सम संस्थाना भेटी देवुन तेथील तंत्रज्ञानाच्या अवलंबनाबाबतचा तपशिल	माहीती सोबत जोडलेली आहे
१४	शेती विषयक उपलब्ध पुस्तके	ॲग्रोवन - वृत्तपत्र, मासिके - बळीराजा, व शेतकरी
१५	कर्जाची थकबाकी किती प्रकार	
	१) राष्ट्रीयकृत बॅंक	१५००००/-चालू वर्षातील कर्ज (२०२२-२३)
	२)सहकारी बॅंक	नाही
	३) सरकारी तगाई	नाही
१६	पीक स्पर्धेत मिळालेल्या बक्षीसांच प्रकार कोणत्या वर्षी त्यात काढलेले हेक्टरी उत्पन्न किती याचा तपशिल	नाही
१७	कृषि विभागामार्फत यापुर्वी मिळालेल्या पुरस्काराचा तपशिल	यवतमाळ जिल्हा कृषि महोत्सव - २०१८-१९ - प्रशस्तीपत्र अकोला जिल्हा कृषि महोत्सव - २०१८-१९ - प्रशस्ती पत्र
१८	संस्थेने पदाधिकारी आहात काय.असल्यास त्याचा तपशिल द्यावा	नाही
१९	इतर नाविन्यपुर्ण बाबीचा तपशिल जसे सामाजिक कार्य/पर्यावरण विषयक/स्वयंसहाय्यता गट/शेतकरी महिला गट/शेती अनुषंगाने लिखान व प्रकाशने इ.	जगदीश चव्हाण यांच्या पुढाकाराने गाजीपूर या गावात ५ किमीचे पाणदन रस्ते लोकसहभागातून बांधण्यात आल्यामुळे समस्त गाजीपूर या गावातील शेतकऱ्यांचा शेतात ये-जा करण्याचा कायमचा प्रश्न मिटला.
२०	शासन/शासन पुरस्कृत संस्थमार्फत वेतन/निवृत्ती वेतन मिळत असल्यास तपशिल	नाही

प्रपत्र -ब मुद्दा क्र. ४ ची माहीती

सन २०२२-२३ मधील पिकनिहाय क्षेत्र व उत्पन्न

अ. क्र.	पिक	क्षेत्र (हे)	उत्पादन (क्विं)	उत्पन्न (रु हजारात)	निव्वळ नफा (रु हजारात)
१	पपई	०.८०	९०.००	९०००००/-	४७००००/-
२	केळी	१.००	७००.००	८७५०००/-	५२५०००/-
२	टरबूज	०.८०	५५०.००	३८५०००/-	२६५०००/-
४	झेंडू	०.३०	१२.००	३६०००/-	२४०००/-

प्रपत्र -ब मुद्दा क्र. ७ ची माहीती

मागील ३ वर्षातील उत्पन्न व निव्वळ नफा (आकडे हजारात)

सन	प्रमुख फलोत्पादन पिके	एकूण उत्पन्न (रु हजारात)	निव्वळ नफा (रु हजारात)
२०२०-२१	पपई	५४०००० /-	२२००००/-
	टरबूज	३१५०००/	१०५०००/-
	फुलकोबी	१७००००/-	१०००००/-
२०२१-२२	पपई	६३००००/-	२६००००/-
	टरबूज	३४५०००/-	१३५०००/-
	फुलकोबी	१९००००/-	१२००००/-
२०२२-२३	केळी	८७५०००/-	५२५०००/-
	टरबूज	३८५०००/-	२६५०००/-
	पपई	९०००००/-	४७००००/-
	झेंडु	३६०००/-	२४०००/-

कृषि विद्यापिठे/कृषि प्रतिष्ठान व तत्सम संस्थाना भेटी देवून तेथिल तंत्रज्ञानाच्या अवलंबनाबाबतचा तपशिल

अ.क्र.	भेट देण्यात आलेल्या विभागाचे नाव	वर्ष	तंत्रज्ञान माहीती	तंत्रज्ञान अवलंबनाबाबतचा तपशिल
१	डॉ पंदेकृवि,अकोला	२०१६-१७	ट्रॅक्टरचलित शेती अवजारांची माहीती घेऊन कृषि विभागाकडून कृषि यांत्रिकीकरण योजनेतून अवजार घेतले.	ट्रॅक्टर व अवजारांमुळे योग्य नियोजन करुन अगदी कमी वेळेत अतिशय चांगल्या पध्दतीने शेती करण्यासाठी आत्मविश्वास वाढला.
२	जैन इरीगेशन्स, जळगाव	२०१७-१८	केळी या पिकाच्या टीश्युक्ल्चर रोपांची माहीती घेतली व त्याप्रमाणे टीश्युक्ल्चर रोपांव्दारे लागवड केली.	केळी पिकाच्या टिश्युकल्चर रोपांमुळे झाडे संख्या राखून सर्व झाडांची एकसारखी वाढ होऊन लागवड खर्चात बचत झाली व उत्पादनात वाढ झाली.
३	व्ही एन आर सीड्स, रायपूर	२०१८-१९	आत्मा मार्फत अभ्यासदौऱ्यामध्ये रायपूर येथे भाजीपाला पिकाची विशेषतः फुलगोबी लागवडीबाबत मार्गदर्शन घेतले व शेतात लागवड केली.	भाजीपाला पिकाचे बाजार भावानुसार योग्य नियोजन करुन शेती केल्यास वर्षभर निश्चित चांगले उत्पादन घेणे चालू केले.
४	इक्रीसॅट, हैदराबाद	२०१९-२०	इक्रीसॅट, हैदराबाद येथे कंपोस्ट खत तयार करणेबाबत माहीती घेऊन त्यापध्दतीने कंपोस्ट खत तयार केले.	पारंपारिक शेणखते वापरण्याची पध्दतीपेक्षा इक्रीसॅट, हैदराबाद येथिल कंपोस्ट खत तयार करण्याच्या पध्दतीमुळे शेतीतील शेणखताचे महत्व उमगले व तसेच रासायनिक खते वापर कमी करण्याकडे वळलो.

लोकमत

आय विटनेस गौरव शेतकऱ्यांचा

नाशिक येथे राज्यस्तरीय कृषिभूषण पुरस्काराचे वितरण करण्यात आले. दारव्हा तालुक्यातील गाजीपूरचे शेतकरी जगदीश चव्हाण यांना उद्यान पंडित पुरस्काराने सन्मानित करताना राज्यपाल भगतसिंह कोश्यारी, कृषिमंत्री दादाजी भुसे आदी.

Hello Yavatmal
Page No. 6 May 03, 2022
Powered by: erelego.com

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

सत्यमेव जयते

यवतमाळ

जिल्हा कृषी महोत्सव २०१८

दिनांक १७ ते २१ मार्च २०१८

कृषी महोत्सव २०१८

* प्रशस्ती पत्र *

श्री संत लहानुजी महाराज शेतकरी गट, गाजीपुर, ता: दारव्हा

यवतमाळ जिल्हा कृषि महोत्सव २०१८ आपण उत्साहानं या दालनात आपल्या शेतातील उत्पादीत फळे/ फुले/ भाजीपाला/ कडधान्य/ सेंद्रीय अन्नधान्य/ कृषी प्रक्रिया केलेले पदार्थ/ गृह उपयोगी वस्तु प्रदर्शीत करून शोभा वाढविली. तसेच कृषि व संलग्न विषयक निवीष्ठा, अवजारे प्रदर्शीत केली व यवतमाळ कृषी महोत्सवात सहभाग घेतला त्याबद्दल आभार.

श्री. दत्ता काळे प्रकल्प संचालक आत्मा, यवतमाळ	श्री. नवनाथ कोळपकर जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, यवतमाळ	डॉ. राजेश देशमुख (भा.प्र. से.) जिल्हाधिकारी यवतमाळ तथा अध्यक्ष कृषि महोत्सव समिती, यवतमाळ

कृषी महोत्सव अकोला २०१८

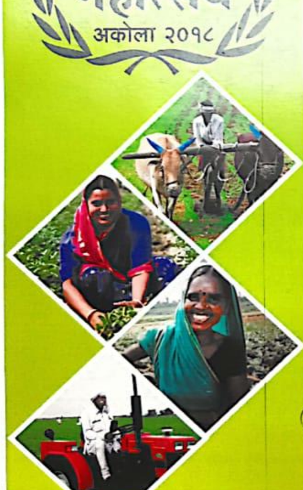

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग

कृषी महोत्सव, अकोला २०१८

• प्रशस्ती पत्र •

श्री संत लहानुजी महाराज शेतकरी गट, गाजीपुर

कृषि महोत्सव अकोला २०१८ मध्ये आपण स्नेहपूर्वक व उत्स्फूर्तपणे सहभाग नोंदवून महोत्सवाची शोभा वाढवली.

या करीता कृषि महोत्सव २०१८ आयोजन समिती तर्फे आपणास सन्मानपूर्वक प्रशस्तीपत्र देण्यात येत आहे. आपल्या उपस्थितीबाबत हार्दिक आभार.

श्री सुरेश बाविस्कर प्रकल्प संचालक आत्मा, अकोला.	श्री राजेंद्र निकम जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, अकोला.	श्री एस. रामामूर्ती (भाप्रसे) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प., अकोला.	श्री आस्तिक कुमार पाण्डेय (भाप्रसे) जिल्हाधिकारी अकोला तथा अध्यक्ष कृषि महोत्सव समिती, अकोला.

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

सन्मानपत्र

मा.श्री. जगदीश हरीदास चव्हाण, मु.गाजीपूर, पो.देऊरवाडी, ता.दारव्हा, जि.यवतमाळ, यांना श्रध्देय कै. वसंतरावजी नाईक यांच्या १०८ व्या जयंती दिनानिमित्य डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला येथे आयोजीत कृषि दिन कार्यक्रमात कृषि क्षेत्रातील उल्लेखनिय योगदानाबद्दल सन्मानित करण्यात येत आहे.

ठिकाण : अकोला
दिनांक : १ जुलै २०२१

संचालक विस्तार शिक्षण
डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

महाराष्ट्र शासन

कृषि विभाग

सन्मानपत्र

रब्बी हंगाम 2020-21
तालुकास्तरीय पिक स्पर्धा विजेते

श्री./श्रीमती जगदिश हरीदास चव्हाण

गाव - गाजीपूर तालुका - दारव्हा जिल्हा - यवतमाळ

पिक - हरभरा

हेक्टरी ३१ क्विं. ०० किलो

एवढे उच्चांकी उत्पादन घेऊन सर्वसाधारण/आदिवासी गटात

तालुकास्तर तृतीय क्रमांक

मिळविल्याबद्दल हे प्रशस्तीपत्र देऊन आपला सन्मान करण्यात येत आहे.

ठिकाण : यवतमाळ

दिनांक : १ जुलै २०२१

जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
यवतमाळ

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला
कृषि विज्ञान केंद्र, यवतमाळ-१
आयोजित
शेतकरी शास्त्रज्ञ मंच

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला
कृषि विज्ञान केंद्र, यवतमाळ

वाघापूर रोड, यवतमाळ -४४५००१

प्रमाणपत्र

प्रमाणीत करण्यात येत आहे की, मा. डॉ. शरद गडाख, कुलगुरू, डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांच्या संकल्पनेतून कृषि विज्ञान केंद्रं, यवतमाळ अंतर्गत जिल्हयातील प्रयोगशील / नाविण्यपूर्ण उपक्रम करत असलेले शेतकरी बांधवांचा शेतकरी शास्त्रज्ञ मंच स्थापन करण्यात आला असून *श्री जगदीश हरीदास चव्हाण, मु गाजीपूर, पो., देऊरवाडी (लाड), ता. दारव्हा, जिल्हा यवतमाळ* यांची शेतकरी शास्त्रज्ञ मंचामध्ये *अध्यक्ष* म्हणून निवड करण्यात आली आहे.

दिनांक: ११/१२/२०२३
जा.क्र/कृविके/आस्था/शेशामं/ ४६७ /२०२३

वरिष्ठ शास्त्रज्ञ तथा प्रमुख
कृषि विज्ञान केंद्र, यवतमाळ